

ఏపీ హైకోర్టు

డబ్ల్యు.పి.నెం.7729 ఆఫ్ 2019

మధ్య:

* మెసర్స్ సెంచురీ ఫార్మాల్వ్యాబ్స్ ఇండియా ప్రైవేట్ లిమిటెడ్.,
దాని డైరెక్టర్ ద్వారా, వి.వి.ఎస్.సురేష్, ఎస్/ఓ.వి.రామారావు,
ఆర్/బి. 704, టర్గుయిస్ బ్లాక్,
మై హోమ్ జ్యువెల్,మియాపూర్,
మదీనాగూడ, హైదరాబాద్.

...అర్జీదారు

మరియు

\$ 1. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ, ఆరోగ్య, వైద్య, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ, సచివాలయం,
వెలగపూడి, అమరావతి.

ఏపీ మెడికల్ సర్వీసెస్ ఇన్స్ట్రూక్టర్ అండ్ డెవలప్మెంట్ కార్పొరేషన్, 2వ అంతస్తు, సై నెం.9,
ప్లాట్ నెం.49, ఐటీ పార్క్, మంగళగిరి, గుంటూరు జిల్లా. దాని మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ ద్వారా ప్రతినిధి

... ప్రతివాదులు

తీర్పు వెలువడిన తేదీ : 02-11-2021

గౌరవనీయ జస్టిస్ ఆర్.రఘునందన్ రావు

1. స్థానిక వార్తాపత్రికల రిపోర్టర్లు : అవును/కాదు
తీర్పులను చూడటానికి అనుమతించవచ్చా?
2. తీర్పు కాపీలను మార్కెట్ చేయవచ్చా : అవును/కాదు
లా రిపోర్టర్లు/జర్నల్స్ కు
3. ప్రభువు న్యాయమైన ప్రతిని చూడాలనుకుంటున్నాడా : అవును/కాదు
తీర్పు?

* గౌరవనీయ జస్టిస్ ఆర్.రఘునందనరావు

* అమరావతిలో ఏపీ హైకోర్టులో

+ డబ్ల్యు.పి.నెం.7729 ఆఫ్ 2019

తేది: 02-11-2021

మధ్య:

మెసర్స్ సెంచురీ ఫార్మాల్ట్యాబ్స్ ఇండియా ప్రైవేట్ లిమిటెడ్,

దాని డైరెక్టర్ శ్రీ వి.వి.ఎస్.సురేష్,

ఎస్/ఓ. వి. రామారావు, ఆర్/ఓ. 704,

టర్గుయిస్ బ్లాక్, మై హోమ్ జువెల్,

మియాపూర్, మదీనాగూడ, హైదరాబాద్.

... అర్జీదారు

మరియు

\$ 1. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం,

దాని ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ ద్వారా,

ఆరోగ్య, వైద్య, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ,

సెక్రటేరియట్, వెలగపూడి, అమరావతి.

2. ఏపీ మెడికల్ సర్వీసెస్ ఇన్స్ట్రూక్టర్ అండ్ డెవలప్మెంట్ కార్పొరేషన్,

2వ అంతస్తు, సై నెం.9, ప్లాట్ నెం.49, ఐటీ పార్కు,

మంగళగిరి, గుంటూరు జిల్లా. దాని మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ ద్వారా రిప్రజెంటేటివ్.

... ప్రతివాదులు

! పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది : పి.రాయ్ రెడ్డి

^ ప్రతిస్పందకుడి కొరకు న్యాయవాది నెం.1 : జి.పి. ఫర్ మెడికల్ హెల్త్ & కుటుంబ సంక్షేమం

అడ్వోకేట్ జనరల్ అదనపు

హెడ్ గమనిక:?

రిఫర్ చేసిన కేసులు:

1. 1986 (3) ఎస్సీసి 156
2. (2020) 4 ఎస్సీసి 621
3. 1997 (4) ఏ ల్ డి 489
4. ఏఐఆర్ 1962 ఎస్సీ 145
5. ఏఐఆర్ 1963 ఎస్సీ 1405
6. (2003) 5 ఎస్సీసి 705

గౌరవనీయ జస్టిస్ ఆర్.రఘునందన్ రావు

డబ్ల్యు.పి.నెం.7729 ఆఫ్ 2019

ఉత్తర్వులు:

పిటిషనర్ ఫార్మాస్యూటికల్ ఉత్పత్తుల తయారీ, ఎగుమతి మరియు సరఫరాలో నిమగ్నమైన చిన్న తరహా పరిశ్రమ మరియు ఎంఎస్ఎంఈ యూనిట్. 13 సెంట్రల్ మెడిసిన్స్ స్టోర్ లకు సాధారణ ఔషధాలను సరఫరా చేయడం కొరకు 12.10.2015 తేదీ నాటి టెండర్ నోటీసు నెం.2/ఎ పి ఏం ఎస్ ఐ డి సి /మెడిసిన్స్/2015-17 ద్వారా "E" టెండర్ నోటిఫికేషన్ ద్వారా 1వ ప్రతివాది యొక్క అమలు ఏజెన్సీగా 2వ ప్రతివాది జారీ చేసిన టెండర్ లో పిటిషనర్ విజయవంతమైన టెండర్దారుల్లో ఒకరు. తత్ఫలితంగా, పిటిషనర్ మరియు రెండవ ప్రతివాది మధ్య 16.04.2016 నాటి ఒప్పందం అమలు చేయబడింది. ప్రస్తుత కేసుకు సంబంధించిన టెండర్ యొక్క నిబంధనలు మరియు తదనంతర ఒప్పందం, టెండర్ యొక్క క్లాజ్ 21 మరియు ఒప్పందం యొక్క క్లాజ్ 3 ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

టెండర్ క్లాజ్ 21 ప్రకారం..

సరఫరాను 45 రోజుల్లో ప్రారంభించాలని, కొనుగోలు ఆర్డర్ వచ్చిన తేదీ నుంచి దశలవారీగా 75 రోజుల్లో పూర్తి చేయాలన్నారు. సప్లయర్ నుంచి పర్చేజ్ ఆర్డర్లు అందుకున్న 75 రోజుల తర్వాత కూడా సరఫరా చేయకపోతే, సరఫరా చేయని వస్తువుల విలువలో 0.5 శాతం చొప్పున గరిష్టంగా 15 రోజుల వరకు ఆలస్యమయ్యే ప్రతి రోజుకు జరిమానా విధించే అధికారం ఏపీఎంఎస్ ఐడీసీ ఎండీకి ఉంటుంది.

ఒప్పందంలోని క్లాజ్ 3

మాదకద్రవ్యాల సరఫరాలో జాప్యానికి జరిమానా:

1. పీవో జారీ చేసిన తేదీ నుంచి 75 రోజులు. - జరిమానా లేదు.

2. తరువాతి 15 రోజులు అంటే 76 వ రోజు నుండి 90 వ రోజు వరకు - ఈ కాలంలో అందుకున్న మందుల విలువలో రోజుకు 0.5%.

3. ఏపీఎంఎస్ఐడీసీ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ తన విచక్షణ మేరకు సంస్థ లిఖితపూర్వక అభ్యర్థన మేరకు 90 రోజులకు మించి సరఫరా చేసిన మందుల విలువలో 1 శాతం జరిమానాతో 90 రోజుల వ్యవధిని పొడిగించవచ్చు.

2. పిటిషనర్ రెండో ప్రతివాది యొక్క ఇండెంట్ మరియు డిమాండ్ ప్రకారం ఫార్మాస్యూటికల్ ఉత్పత్తులను సరఫరా చేసేవారు. అయితే టెండర్ నోటిఫికేషన్లో పేర్కొన్న పరిమాణాలకు మించి 200 శాతం నుంచి 400 శాతం వరకు రెండో ప్రతివాది ఆర్డర్లు ఇవ్వడం వల్ల మందుల సరఫరాలో జాప్యం జరిగిందని పిటిషనర్ పేర్కొన్నారు. సరఫరాలో జాప్యానికి, రెండవ ప్రతివాది సరఫరా చేయని వస్తువుల విలువలో 0.5% చొప్పున, గరిష్టంగా 15 రోజుల వరకు ప్రతి ఆలస్యానికి, ఆ తరువాత రోజుకు 1% చొప్పున జరిమానా విధించి, జరిమానాలను పిటిషనర్ యొక్క రన్నింగ్ బిల్లుల నుండి మినహాయించాడు. చిన్నతరహా పరిశ్రమ, ఎంఎస్ఎంఈ యూనిట్ కావడంతో అన్ని జరిమానాలను మాఫీ చేయాలని, జప్తు చేసిన మొత్తాలను తిరిగి చెల్లించాలని పిటిషనర్ 02.08.2017న రెండో ప్రతివాదికి వినతిపత్రం సమర్పించారు.

3. ఏపీ మినరల్ డెవలప్మెంట్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ నుంచి కొన్ని లిక్విడేటెడ్ డ్యామేజీలను మాఫీ చేయాలని వివిధ పల్వైజింగ్ బేరైట్స్ యూనిట్లు కోరాయి. ఈ అభ్యర్థనను 02.12.2016న జారీ చేసిన జీవో ఎంఎస్ నెం.169ను ప్రభుత్వానికి పంపించారు. ఈ జీవోలో కార్పొరేషన్ కు సరఫరా చేసిన పరిమాణంలో లిక్విడేటెడ్ డ్యామేజీలను 5 శాతానికి పరిమితం చేయాలన్న ఏపీ మినరల్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ ప్రతిపాదనకు ప్రభుత్వం ఆమోదం తెలిపింది. ఆ తర్వాత పిటిషనర్ కు సమానంగా ఉన్న రెండు కంపెనీలు రెండో ప్రతివాదికి వినతిపత్రాలు సమర్పించాయి.

11.04.2018న జరిగిన 77వ సమావేశం, ఇబ్బందులను ఎదుర్కొంటున్న ఎస్.ఎస్.ఐ యూనిట్లను ఆదుకోవడానికి 02.12.2016 నాటి జి.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం.169 కింద ఇచ్చిన రాయితీలకు అనుగుణంగా, ఆలస్యమైన సరఫరాల యొక్క లిక్విడేటెడ్ నష్టాలకు మొత్తం మినహాయింపును కాంట్రాక్ట్ విలువలో 5% పరిమితం చేయాలని తీర్మానించింది. ఈ సిఫారసును ప్రభుత్వం ఆమోదించింది, లిక్విడేటెడ్ డ్యూమేజీల మొత్తం మినహాయింపును కాంట్రాక్ట్ విలువలో 5% కు పరిమితం చేయడానికి 2 వ ప్రతివాది యొక్క మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ అనుమతి ప్రకారం 04.05.2018 తేదీ నాటి మెమో నెం.42/హెచ్ 2/2018-1 జారీ చేసింది. ఈ మెమో దృష్ట్యా, పిటిషనర్ వంటి యూనిట్లు కాంట్రాక్ట్ విలువలో 5% కంటే ఎక్కువ మినహాయించిన మొత్తాలన్నింటినీ తిరిగి కోరడానికి అర్హత కలిగి ఉన్నాయి. 02.12.2016 నాటి జీవో ఎంఎస్ నెం.169, 04.05.2018 నాటి మెమో నెం.42/హెచ్2/2018-1ల నేపథ్యంలో 02.08.2017 నాటి తన విజ్ఞాపనను ప్రతివాదులు పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని పిటిషనర్ ఈ హైకోర్టును ఆశ్రయించారు.

4. సదరు అభ్యర్థనపై ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోనందున, 04.05.6 నాటి మెమో నెం.42/హెచ్2/2018-1 ప్రకారం 02.12.2016 నాటి జీవో ఎంఎస్ నెం.169 ప్రయోజనాన్ని ప్రతివాదులకు వర్తించేలా ఆదేశించాలని కోరుతూ పిటిషనర్ ప్రస్తుత రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. ఆ తర్వాత 20.01.2021న జరిగిన రెండో ప్రతివాది మేనేజింగ్ కమిటీ సమావేశంలో 2018 జారీ చేసిన పర్సెజ్ ఆర్డర్లకు మాత్రమే లిక్విడేటెడ్ డ్యూమేజీలను 5 శాతానికి పరిమితం చేయాలని నిర్ణయించినట్లు తెలుస్తోంది. 02.12.2016 నాటి జీవో ఎంఎస్ నెం.169, 04.05.2018 నాటి మెమోలను పరిగణనలోకి తీసుకుని పిటిషనర్ అభ్యర్థనను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని 21.06.2019 నాటి మధ్యంతర ఉత్తర్వుల ద్వారా ప్రతివాదులను ఆదేశించింది.

5. ప్రస్తుత రిట్ పిటిషన్ పెండింగ్లో ఉండగా, 04.05.2018 నాటి ప్రభుత్వ మెమో, 06.11.2018 నాటి మరో మెమోకు అనుగుణంగా ఈ కోర్టు మధ్యంతర ఆదేశాలు అందిన తేదీ నుంచి నాలుగు వారాల్లోగా రెండో ప్రతివాది చర్యలు ప్రారంభించారని పేర్కొంటూ 2వ ప్రతివాది మేనేజింగ్ కమిటీ 05.01.2021 నాటి లేఖను జారీ చేసింది.

6. ఆ తర్వాత 20.01.2021న జరిగిన రెండో ప్రతివాది మేనేజింగ్ కమిటీ సమావేశంలో 05.04.2017 నుంచి జారీ చేసిన పర్చేజ్ ఆర్డర్లకు మాత్రమే లిక్విడేటెడ్ డ్యామేజీలను 5 శాతానికి పరిమితం చేయాలని నిర్ణయించిందని, 05.0 నుంచి జారీ చేసిన కొనుగోలు ఉత్తర్వులకు సంబంధించి లిక్విడేటెడ్ డ్యామేజీలను 5 శాతానికి మాత్రమే పరిమితం చేస్తామని పిటిషనర్ హామీ ఇవ్వాలని కోరినట్లు తెలుస్తోంది. తదనుగుణంగా పిటిషనర్ 02.03.2021 న అటువంటి హామీని సమర్పించారు. ఆ తర్వాత 05.04.2017 నుంచి జారీ చేసిన పర్చేజ్ ఆర్డర్లకు విరుద్ధంగా చేసిన అన్ని సరఫరాలకు సంబంధించి రెండో ప్రతివాది అదనపు మొత్తాన్ని పిటిషనర్కు తిరిగి చెల్లించాడు.

7. ఈ పరిస్థితుల్లో 05.04.2017 కంటే ముందే జారీ చేసిన పర్చేజ్ ఆర్డర్లకు సంబంధించి కాంట్రాక్ట్ విలువలో 5 శాతానికి మించి మినహాయించిన మొత్తాన్ని తిరిగి చెల్లించడానికి పిటిషనర్ అర్హుడేనా అనేది ఈ కోర్టు ముందున్న సమస్య.

8. 05.4.2017 నుంచి కొనుగోలు ఆర్డర్లకు మాత్రమే రీఫండ్ వర్తిస్తుందని రెండో ప్రతివాది షరతును అంగీకరిస్తూ పిటిషనర్ హామీ ఇస్తే తప్ప డబ్బు చెల్లించబోమని 2వ ప్రతివాది మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ పిటిషనర్ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్కు చెప్పినట్లు పిటిషనర్ రిఫై అఫిడవిట్ దాఖలు చేశారు. అండర్ టేకింగ్ ఇస్తే తప్ప పిటిషనర్ కు రెండో జనరల్ ఎలాంటి పనులు ఇవ్వబోమని మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ కు తెలియజేసినట్లు పేర్కొంది. పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది పి.రాయ్ రెడ్డి వాదనలు వినిపిస్తూ ఆర్థిక సంక్షోభంలో ఉన్న పిటిషనర్ కు 05.04.2017 కంటే ముందు పెట్టిన కొనుగోలు

ఆర్డర్లకు సంబంధించి పిటిషనర్ కు చెల్లించాల్సిన డబ్బును మాఫీ చేయాలని రెండో ప్రతివాది చేసిన షరతును అంగీకరించడం తప్ప మరో మార్గం లేదన్నారు.

9. పి.రాయ్ రెడ్డి గారు, పిటిషనర్ మరియు రెండవ ప్రతివాది మధ్య ఆర్థిక ఒత్తిడి మరియు అసమాన బేరసారాల శక్తి కారణంగా, పిటిషనర్ రెండవ ప్రతివాది యొక్క షరతును అంగీకరించి 02.03.2021 నాటి మార్చల్ ని హామీని ఇవ్వవలసి వచ్చిందని సమర్పించాలి. అటువంటి హామీ పిటిషనర్ కు కట్టుబడదని, సెంట్రల్ ఇన్ ల్యాండ్ వాటర్ ట్రాన్స్ పోర్ట్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ లో గౌరవనీయ సుప్రీకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులపై ఆధారపడి ఉంటుందని, వి.బ్రోజ్ నాథ్ గంగూలీ, ఎ.ఎస్.ఆర్., 1; ఓరియంటల్ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్, వి.డైటెక్స్ ఫర్నిషింగ్ లిమిటెడ్, అలాగే హైదరాబాద్ లోని ప్రోగ్రెసివ్ ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ, ఓఆర్ ఎస్ లలో సూపరింటెండెంట్ ఇంజనీర్, ఇరిగేషన్ డిపార్ట్ మెంట్, ఏఎస్ ఆర్ పై ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై.

10. ప్రతివాదుల తరపున హాజరైన అదనపు అడ్వోకేట్ జనరల్ 04.05.2018 నాటి మెమోను ఆ సమయంలో ప్రభుత్వంపై రాజకీయ ఒత్తిళ్ల ఆధారంగా మరికొన్ని కంపెనీలు పొందాయని, చెల్లించిన అదనపు మొత్తాలను రికవరీ చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నామని నివేదించారు. పిటిషనర్ కు ఎలాంటి రాయితీ ఇవ్వడానికి సదరు మెమో ఆధారం కాదని ఆయన వాదించారు. ఈ మెమో భావిదా లేక రెట్రోస్పెక్టివ్ అనే ప్రశ్నపై మౌనంగా ఉందని, మెమోలో ఎలాంటి ప్రత్యేకతలు లేనందున, ఇది భావిదిగా మాత్రమే భావించాల్సి ఉంటుందని ఆయన పేర్కొన్నారు. 20.01.2021 నాటి మేనేజింగ్ కమిటీ తీర్మానం ఆధారంగానే 05.04.2017 నుంచి మెమో అమల్లోకి వచ్చిందని, అందువల్ల 05.04.2017కు ముందు జారీ చేసిన పర్చేజ్ ఆర్డర్లకు సంబంధించి పిటిషనర్ ఎలాంటి మొత్తాలను తిరిగి చెల్లించే హక్కు ఉండదని పేర్కొన్నారు. పిటిషనర్ కేసుకు ఆధారం రెండో ప్రతివాది మేనేజింగ్ కమిటీ తన 77వ సమావేశంలో ఆమోదించిన తీర్మానమేనని ఆయన పేర్కొన్నారు . అదే ప్రమాణం ప్రకారం 05.04.2017 నుంచి ఇచ్చిన పర్చేజ్ ఆర్డర్లకే ఈ

ప్రయోజనాన్ని పరిమితం చేస్తూ 20.01.2021న జరిగిన రెండో విడత మేనేజింగ్ కమిటీ సమావేశంలో చేసిన తీర్మానాన్ని కూడా పిటిషనర్ ఆమోదించాల్సి ఉంటుంది.

11. అదనపు అడ్వోకేట్ జనరల్ ఆర్థిక ఒత్తిళ్లకు సంబంధించిన ప్రశ్నను ప్రస్తావిస్తూ పిటిషనర్లో సహా సుమారు 10 మంది సరఫరాదారులు ఈ హామీలు ఇచ్చారని, పిటిషనర్ మినహా ఇతర సరఫరాదారులెవరూ అదనపు మినహాయింపుల రీఫండ్రై విధించిన పరిమితిపై ఎలాంటి అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేయలేదని పేర్కొన్నారు. ఈ రిట్ పిటిషన్ లో పిటిషనర్ దాఖలు చేసిన పిటిషన్ లో ఈ అంశాన్ని లేవనెత్తే ముందు ఏ దశలోనూ ఈ ఆర్థిక ఒత్తిళ్లు, నిర్బంధాల అంశాన్ని ఏ అధికారి ముందు లేవనెత్తలేదని ఆయన పేర్కొన్నారు. ఈ పరిస్థితుల్లో పిటిషనర్ ఎలాంటి ఒత్తిళ్లకు లోనుకాకుండా, పర్యవసానాలపై పూర్తి అవగాహనతోనే హామీని అమలు చేశారని ఆయన పేర్కొన్నారు. ఆర్థిక ఒత్తిళ్లు, అసమాన బేరసారాల శక్తి అనే ప్రస్తుత వాదన కేవలం అటువంటి చర్య యొక్క పర్యవసానాలను నివారించడానికి మాత్రమేనని ఆయన వాదించాడు .

కోర్టు పరిశీలన:

12. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని 13 సెంట్రల్ మెడిసిన్ స్టోర్లకు మందుల సరఫరాకు సంబంధించి 1/2వ ప్రతివాదులు, పిటిషనర్ మధ్య ఒప్పందం జరిగింది. టెండర్ డాక్యుమెంట్, 16.04.2016 నాటి ఒప్పందం ప్రకారం పిటిషనర్కు ఎప్పటికప్పుడు పర్సెజ్ ఆర్డర్లు జారీ చేస్తామని, పర్సెజ్ ఆర్డర్ నిబంధనలకు అనుగుణంగా 13 సెంట్రల్ మెడిసిన్ స్టోర్లలో అన్నింటికీ లేదా ఏదైనా ఒకదానికి మందులు/ ఔషధ ఉత్పత్తులను పిటిషనర్ సరఫరా చేయాలని పేర్కొంది. పిటిషనర్కు పర్సెజ్ ఆర్డర్ ఇచ్చిన తేదీ నుంచి 75 రోజుల వరకు సరఫరా చేయడానికి గడువు విధించారు. పైన పేర్కొన్న టెండర్ డాక్యుమెంట్ లోని క్లాజ్ -21, 16.04.2016 నాటి ఒప్పందంలోని క్లాజ్ -3 ప్రకారం కొనుగోలు ఆర్డర్ అందిన తేదీ నుంచి 75 రోజుల్లోగా ఔషధాలు/ఔషధ ఉత్పత్తుల సరఫరా పూర్తి కాకపోతే పిటిషనర్ 76వ రోజు నుంచి 76వ రోజు వరకు అందుకున్న మందుల విలువపై

రోజుకు 0.5% ఆలస్యమయ్యే వరకు నష్టపరిహారంపై మందులు పంపిణీ చేయవచ్చు. ఆ తర్వాత 90వ రోజు దాటి 120వ రోజు వరకు ఆలస్యమైతే 1 శాతం చొప్పున నష్టపరిహారం చెల్లించాల్సి ఉంటుంది.

13. ఇండియన్ కాంట్రాక్ట్ చట్టంలోని సెక్షన్ 73 ప్రకారం లిక్విడేటెడ్ నష్టపరిహారం చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. విద్య ప్రదేశ్ (ప్రస్తుతం మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రం) లోని గౌరవనీయ సుప్రీం కోర్టు వి.శ్రీ మౌలా బక్స్ మరియు ఓ.ఆర్.ఎస్., 4 మరియు ఫతే చంద్ వర్సెస్ బాల్మిషన్ దాస్ 5 భారత ఒప్పంద చట్టంలోని సెక్షన్ 73 ప్రకారం, ఒప్పందం కింద నిర్దేశించిన నష్టపరిహారాన్ని బాధిత పక్షం వాస్తవ నష్టాన్ని ప్రదర్శించిన తరువాత మాత్రమే వసూలు చేయవచ్చని మరియు ఆ నష్టం / నష్టపరిహారాన్ని గరిష్ట పరిమితికి పరిమితం చేయాలని అర్థం చేసుకున్నారని సాధారణంగా అర్థమైంది. ఒప్పందంలో లిక్విడేటెడ్ డ్యామేజీలుగా.. ఆయిల్ అండ్ నేచురల్ గ్యాస్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ వర్సెస్ సా ఫైప్స్ లిమిటెడ్ 6 కేసులో సుప్రీంకోర్టు ఈ అభిప్రాయాన్ని తొలగించింది, నష్టం పరిమాణాన్ని నిర్ధారించడం సాధ్యం కాని సందర్భాల్లో, ఒప్పందం కింద నిర్ణయించిన లిక్విడేటెడ్ నష్టాలను ఒప్పందానికి ఇరుపక్షాలు చేసిన నిజమైన ముందస్తు అంచనాగా పరిగణించాలని మరియు దానిని రుజువు చేయాల్సిన లేదా రుజువు చేయాల్సిన అవసరం లేకుండా బాధిత పక్షం సేకరించవచ్చని పేర్కొంది. వాస్తవ నష్టాన్ని ప్రదర్శిస్తారు. ప్రస్తుత సందర్భంలో, అవే పరిస్థితులు ఉన్నాయి మరియు అందువల్ల లిక్విడేటెడ్ డ్యామేజీలను నిర్ధారించడాన్ని తప్పుపట్టలేము. ఒక ఒప్పందాన్ని అమలు చేయడంలో జాప్యం యొక్క పొడవుపై లిక్విడేటెడ్ డ్యామేజీలు విధించబడతాయి, సాధారణంగా ఒక ఒప్పందం కింద విధించగల మొత్తం లిక్విడేటెడ్ నష్టాల మొత్తంపై పరిమితి విధించబడుతుంది. ప్రస్తుత కేసులో ఎటువంటి పరిమితి లేదు మరియు అందువల్ల 15 రోజుల వరకు ఆలస్యానికి 7.5% వరకు లిక్విడేటెడ్ నష్టపరిహారం విధించవచ్చు

మరియు అసలు 15 రోజుల ఆలస్య కాలానికి మించి 30 రోజులు ఆలస్యమైతే మరో 30% వరకు లిక్విడేటెడ్ నష్టపరిహారాన్ని విధించవచ్చు.

14. మొత్తంగా చెప్పాలంటే టెండర్, అగ్రిమెంట్ నిబంధనలకు అనుగుణంగా లిక్విడేటెడ్ డ్యామేజీల ప్రాథమిక తగ్గింపు జరిగింది. పైన పేర్కొన్న మొత్తాలను మినహాయించిన తరువాత, రెండవ ప్రతివాది లిక్విడేటెడ్ నష్టపరిహారాన్ని 5% కు పరిమితం చేస్తూ నిర్ణయం తీసుకున్నారు. 1వ ప్రతిస్పందకుడు ప్రాథమిక పక్షం కాబట్టి, అటువంటి నిర్ణయాల వల్ల ప్రభావితమయ్యే మొదటి ప్రతివాది కావడం మరియు 2వ ప్రతివాది మొదటి ప్రతివాదికి అమలు చేసే ఏజెన్సీగా మాత్రమే వ్యవహరిస్తుండటంతో ఈ నిర్ణయం 1వ ప్రతిస్పందకుడి ఆమోదం కోసం పంపబడింది. 04.05.2018 నాటి మెమో ద్వారా మొదటి ప్రతివాది ఈ నిర్ణయాన్ని ఆమోదించారు. తదనంతరం, 05.04.2017 నుండి జారీ చేయబడిన కొనుగోలు ఆర్డర్లకు మాత్రమే 5% పరిమితి ప్రయోజనాన్ని వర్తింపజేయాలని 20.01.2021 న జరిగిన సమావేశంలో రెండవ ప్రతివాది తదుపరి నిర్ణయం తీసుకుంది. 05.04.2017 కంటే ముందు చేసిన కొనుగోలు ఆర్డర్లకు సంబంధించిన మొత్తాలను తిరిగి చెల్లించాలని పిటిషనర్ పట్టుబట్టబోతానని మొదటి ప్రతివాది నుండి అవసరమైన అనుమతిని పొందడానికి బదులుగా రెండవ ప్రతివాది పిటిషనర్ హామీ ఇవ్వాలని ఉంది. పిటిషనర్ అటువంటి హామీ ఇచ్చారు మరియు ఇప్పుడు ఆర్థిక ఒత్తిడి మరియు అసమాన బేరసారాల శక్తి కారణంగా దానిని తిరస్కరించారు.

15. ఈ మెమో ఎప్పటి నుంచి అమల్లోకి వస్తుందో చెప్పలేమని అడిషనల్ అడ్వోకేట్ జనరల్ అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశారు. విచారణ సందర్భంగా 04.05.2018 నాటి మెమో కారణంగా చెల్లించిన మొత్తాలను రికవరీ చేయాలని కోరుతూ 28.07.2021న ఇద్దరు సరఫరాదారులకు పంపిన రెండో ప్రతివాది సందేశాన్ని అదనపు అడ్వోకేట్ జనరల్ అందజేశారు. 12.10.2015 నాటి టెండర్ కింద చేసిన అన్ని సరఫరాల ప్రారంభం నుండి 5% మించి లిక్విడేటెడ్ నష్టాల మొత్తాన్ని రికవరీ

చేయడానికి సరఫరాదారులకు అర్హత ఉంటుందని సంబంధిత అందరూ మెమోను అర్థం చేసుకున్నారని ఈ కమ్యూనికేషన్ స్పష్టంగా చూపిస్తుంది. లిక్విడ్ టెట్ డ్యామేజీల విధింపుపై పరిమితి విధించవచ్చా లేదా అనే దానిపై తుది నిర్ణయం 1వ ప్రతివాది-ప్రభుత్వం తీసుకోవాలని, రెండో ప్రతివాది కాదని ఈ మెమో సూచిస్తుంది. ఈ మెమో మార్చబడలేదు లేదా రీకాల్ చేయబడలేదు కనుక 04.05.2018 నాటి మెమో అమలులో ఉంది. 20.01.2021 న 2 వ ప్రతివాది యొక్క మేనేజింగ్ కమిటీ సమావేశంలో 2 వ ప్రతివాది యొక్క తదుపరి నిర్ణయం, 04.05.2018 నాటి మెమోను అధిగమించదు మరియు 04.05.2018 నాటి మెమో ఉన్నంత వరకు అమలులోకి రాదు. 05.04.2017 తర్వాత చేసిన కొనుగోలు ఆర్డర్లకు మాత్రమే లిక్విడ్ టెట్ డ్యామేజీల పరిమితిని 5% పరిమితం చేస్తూ మొదటి ప్రతివాది తీసుకున్న తదుపరి నిర్ణయాన్ని అంగీకరించలేమని అదనపు అడ్వోకేట్ జనరల్ వాదనను అంగీకరించలేం. నష్టపరిహారాన్ని 5 శాతానికి పరిమితం చేయడం వల్ల ప్రయోజనం పిటిషనర్కు అందుబాటులో ఉంటుంది.

16. పిటిషనర్ 02.03.2021న ఇచ్చిన హామీ ప్రభావాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సి ఉంది. పిటిషనర్ ఇచ్చిన అండర్ టేకింగ్ మరియు దానిని 2వ ప్రతివాది ఆమోదించడం వల్ల ఒక ఒప్పందానికి దారితీస్తుంది. ఆర్థిక ఒత్తిళ్లు, అసమాన బేరసారాల శక్తి, పార్టీల బలంలో అసమానత వంటి కారణాలతో పిటిషనర్ అలాంటి ఒప్పందాన్ని తిరస్కరించగలరా అనే ప్రశ్న ఉత్పన్నమవుతోంది.

17. సెంట్రల్ ఇన్లాండ్ వాటర్ ట్రాన్స్పోర్ట్ కార్పొరేషన్ గౌరవ సుప్రీంకోర్టు. వి. బ్రోజో నాథ్ గంగూలీ కేసు (పేరా 89) ఆర్థిక ఒత్తిళ్లు మరియు అసమాన బేరసారాల శక్తితో సహా అనవసరమైన ప్రభావం యొక్క సమస్యను పరిగణనలోకి తీసుకుంది మరియు విస్తృతమైన సమీక్ష తరువాత ఈ క్రింది విధంగా జరిగింది:

89. మన న్యాయస్థానాలు కాలానికి అనుగుణంగా ముందుకు సాగకూడదా? కాలం చెల్లిన భావనలకు, పాత సిద్ధాంతాలకు వారు ఇంకా అతుక్కుపోవాలా? మన ఆలోచనా సరళిని ఆనాటి ఫ్యాషన్ కు అనుగుణంగా సర్దుబాటు చేసుకోకూడదా? 19వ శతాబ్దపు సిద్ధాంతాల ఉచ్చులో కూరుకుపోయి న్యాయశాస్త్ర వికాసాలన్నీ మనల్ని దాటవేస్తాయా? బలహీనులను గోడకు నెట్టడానికి బలవంతులను అనుమతించాలా? బలహీనులపై కఠినంగా ప్రయాణించడానికి వారిని అనుమతించాలా? బలహీనుల హక్కులను బలితీసుకుంటున్నప్పుడు న్యాయస్థానాలు కూర్చోని చూడాలా? మన దేశానికి ఒక రాజ్యాంగం ఉంది. మన న్యాయమూర్తులు "రాజ్యాంగాన్ని మరియు చట్టాలను కాపాడుతామని" వారి ప్రతిజ్ఞకు కట్టుబడి ఉంటారు. ఈ దేశ పౌరులందరికీ సామాజిక, ఆర్థిక న్యాయం అందించేందుకు రాజ్యాంగం రూపొందించబడింది. రాజ్యాంగంలోని 14వ అధికరణ చట్టం ముందు అందరికీ సమానత్వం, చట్టాలకు సమాన రక్షణ కల్పిస్తుంది. ఈ కేసు యొక్క పై చర్చల నుండి గ్రహించిన సూత్రం హక్కు మరియు హేతుబద్ధతకు అనుగుణంగా ఉంది, సామాజిక మరియు ఆర్థిక న్యాయాన్ని పొందడానికి ఉద్దేశించబడింది మరియు ఆర్టికల్ 14 లోని గొప్ప సమానత్వ క్లాజ్ యొక్క ఆదేశానికి అనుగుణంగా ఉంటుంది. బేరసారాల శక్తిలో సమానం కాని పక్షాల మధ్య కుదిరిన అన్యాయమైన, అసమంజసమైన ఒప్పందాన్ని లేదా ఒప్పందంలో అన్యాయమైన, అసమంజసమైన క్లాజును న్యాయస్థానాలు అమలు చేయవు, అలా చేయమని కోరినప్పుడు వాటిని కోర్టులు అమలు చేయవు మరియు కొట్టివేస్తాయి అనేది ఈ సూత్రం. ఈ రకమైన అన్ని బేరసారాల యొక్క సమగ్ర జాబితాను ఇవ్వడం కష్టం. మనుష్యుల వ్యవహారాల్లో తలెత్తే విభిన్న పరిస్థితులను ఏ న్యాయస్థానమూ ఊహించజాలదు. కొన్ని ఉదాహరణలు మాత్రమే ఇవ్వడానికి ప్రయత్నించవచ్చు. ఉదాహరణకు, బేరసారాల శక్తి యొక్క అసమానత ఒప్పంద పక్షాల ఆర్థిక బలంలో గొప్ప అసమానత ఫలితంగా ఉన్న

చోట పై సూత్రం వర్తిస్తుంది. పార్టీల ఏర్పాటు జరిగినా, చేయకపోయినా పరిస్థితుల ఫలితంగా అసమానతలు ఉన్న చోట ఇది వర్తిస్తుంది. బలమైన పార్టీ విధించిన షరతులపై మాత్రమే వస్తువులు లేదా సేవలు లేదా జీవనోపాధి సాధనాలను పొందగల లేదా అవి లేకుండా వెళ్ళగల స్థితిలో బలహీన పార్టీ ఉన్న పరిస్థితులకు ఇది వర్తిస్తుంది. ఒక ఒప్పందానికి తన అంగీకారాన్ని ఇవ్వడం లేదా నిర్దేశిత లేదా ప్రామాణిక రూపంలో చుక్కల రేఖపై సంతకం చేయడం లేదా ఒప్పందంలో భాగంగా నిబంధనల సమూహాన్ని ఆమోదించడం తప్ప ఒక వ్యక్తికి వేరే మార్గం లేనప్పుడు లేదా అర్థవంతమైన ఎంపిక లేనప్పుడు కూడా ఇది వర్తిస్తుంది, ఆ ఒప్పందం లేదా రూపం లేదా నియమాలలో ఒక క్లాజ్ ఎంత అన్యాయమైన, అసమంజసమైనది మరియు అసంబద్ధమైనది. అయితే, ఒప్పంద పక్షాల బేరసారాల శక్తి సమానంగా లేదా దాదాపు సమానంగా ఉన్న చోట ఈ సూత్రం వర్తించదు. ఇరు పక్షాలు వ్యాపారవేత్తలు మరియు ఒప్పందం వాణిజ్య లావాదేవీ అయినప్పుడు ఈ సూత్రం వర్తించకపోవచ్చు. విస్తారమైన మౌలిక సదుపాయాలతో కూడిన నేటి సంక్లిష్ట ప్రపంచంలో, ప్రభుత్వం తన ఉపకరణాలు, ఏజెన్సీల ద్వారా పరిశ్రమలు, వాణిజ్యంలోని దాదాపు ప్రతి శాఖలోనూ ప్రవేశించడంతో, పూర్తిగా అసమానమైన, అసమానమైన బేరసారాల శక్తిని కలిగి ఉన్న పార్టీల మధ్య అన్యాయమైన, అసంబద్ధమైన బేరసారాలకు దారితీసే అనేక పరిస్థితులు ఉండవచ్చు. ఈ కేసులను లెక్కించలేము లేదా పూర్తిగా వివరించలేము. కోర్టు ప్రతి కేసును దాని స్వంత వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితుల ఆధారంగా తీర్పు ఇవ్వాలి.

18. ఓరియంటల్ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్, వి.డి.సి.టి.ఎస్ ఫర్నిషింగ్ లిమిటెడ్ కేసులో, గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు పై సూత్రాన్ని సమర్థిస్తూ, పై కేసు ప్రస్తావన లేనప్పటికీ, కేసు యొక్క

వాస్తవాల ఆధారంగా, ఆర్థిక ఒత్తిళ్ల కేసు చేయబడిందని మరియు అందులో ప్రైవేట్ పార్టీ ఇచ్చిన తుది పరిష్కారం యొక్క వోచర్ను విస్మరించిందని పేర్కొంది.

19. అదే విధంగా అప్పటి ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు నీటి పారుదల శాఖ, నిజామాబాద్, ఎ.ఎన్.ఆర్., వి.ప్రోగ్రెసివ్ ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ, హైదరాబాద్లోని ఓఆర్ఎస్ కేసుల్లో వాస్తవాల ఆధారంగా ఆర్థిక ఒత్తిళ్లతోనే నిర్దిష్ట రేట్లను అంగీకరించే లేఖ ఇచ్చారని, అందులో కాంట్రాక్టర్లు కట్టడి చేయలేమని పేర్కొంది. బలహీన పక్షం ఇచ్చిన ఒప్పందం లేదా అండర్ టేకింగ్ కు వ్యతిరేకంగా ఆర్థిక ఒత్తిడికి గురైతే, అటువంటి ఒప్పందాన్ని లేదా హామీని విస్మరించవచ్చనే సూత్రాన్ని ఈ తీర్పులు పునరుద్ధాటిస్తున్నాయి.

20. 20.01.2021న రెండో ప్రతివాది మేనేజింగ్ కమిటీ తీసుకున్న నిర్ణయానికి సరఫరాదారులు తమ సమ్మతి తెలపాలని రెండో ప్రతివాది దాఖలు చేసిన కౌంటర్ అఫిడవిట్లో పేర్కొన్నారు. రెండో ప్రతివాది ఇచ్చిన దానితో సంతృప్తి చెందుతామని పిటిషనర్ ఇచ్చిన తిరుగులేని హామీపై మాత్రమే పిటిషనర్ కు రీఫండ్ ఇవ్వనున్నట్లు వాస్తవాలు చెబుతున్నాయి. పిటిషనర్ కు వ్యాపార, ఆదాయ వనరుల్లో ఒకటైన 2వ ప్రాధాన్యాన్ని పిటిషనర్ స్పష్టంగా స్వీకరించలేదు. పిటిషనర్ కు అందుబాటులో ఉన్న ఏకైక మార్గం చుక్కల రేఖపై సంతకం చేయడం, ఇది విఫలమైతే అత్యవసరంగా అవసరమైన నిధులను మరియు దాని ప్రధాన వ్యాపార వనరులలో ఒకదాని నుండి భవిష్యత్తులో అన్ని వ్యాపారాలను కోల్పోయే ప్రమాదం ఉంది. ఈ ఒప్పందం స్పష్టంగా రెండు సమాన పక్షాల మధ్య స్వేచ్ఛగా కుదిరిన ఒప్పందం కాదు. 02.03.2021 న పిటిషనర్ ఇచ్చిన హామీని విస్మరించాల్సిన అవసరం ఉంది.

21. మొత్తంగా చెప్పాలంటే, 04.05.2018 నాటి మెమోలో ఎటువంటి ఇబ్బంది లేకుండా ఉన్నంత కాలం, పిటిషనర్ యొక్క క్లెయిమ్ ను తిరస్కరించడానికి 20.01.2021 న నిర్వహించిన 2 వ ప్రతివాది యొక్క మేనేజింగ్ కమిటీ నిర్ణయంపై 2వ ప్రతివాది ఆధారపడలేడు.

22. దీని ప్రకారం, 04.05.2018 నాటి మెమో నెం.42/హెచ్2/2018-1లో 1వ ప్రతివాది ఇచ్చిన ఆమోదానికి అనుగుణంగా అదనపు లిక్విడేటెడ్ నష్టపరిహారాన్ని తిరిగి చెల్లించాలన్న పిటిషనర్ అభ్యర్థనను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని 2వ ప్రతివాదిని ఆదేశిస్తూ ఈ రిట్ పిటిషన్ను పరిష్కరిస్తున్నారు. అదనపు లిక్విడేటెడ్ డ్యామేజీలను తిరిగి చెల్లించాలన్న పిటిషనర్ అభ్యర్థనను పరిగణనలోకి తీసుకొని ఉత్తర్వులు జారీ చేసే ప్రక్రియను 2వ ప్రతివాది ఈ ఉత్తర్వులు అందుకున్న తేదీ నుంచి మూడు వారాల్లోగా చేయాలి. ఖర్చులకు సంబంధించి ఎలాంటి ఆర్డర్ ఉండదు.

దీనికి కొనసాగింపుగా పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర పిటిషన్లు ఏవైనా ఉంటే వాటిని మూసివేయనున్నారు.

రఘునందన్ రావు, జె.

2 నవంబర్, 2021

గౌరవనీయ జస్టిస్ ఆర్.రఘునందన్ రావు

డబ్ల్యు.పి.నెం.7729 ఆఫ్ 2019

తేది: 02-11-2021